

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۷۰ دقیقه	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بابلسر		سوالات امتحان درس: فارسی ۱
ساعت شروع: ۱۱	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۳	رشته:	پایه: دهم
تعداد صفحات: ۴ صفحه		نام دبیر:	نام و نام خانوادگی:

نمره	سوالات	ردیف
الف) زبان فارسی: ۷/۵ نمره		
۱/۵	معنای هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم ب) زمانه مرا پتک ترگ تو کرد پ) داده تنش بر تن ساحل یله ت) از چهره تکیده اش سیه روزی می بارید ث) صفحه سفیدی را باز می کرد و ارتجالا انشایی می ساخت. ج) مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است	۱
۰/۲۵	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. کمان را بمالید رستم به چنگ به (شست / شصت) اندر آورد تیر خدنگ	۲
۰/۵	در عبارات زیر، غلط های املايي را پیدا کنید و درست شان را بنویسید. الف) هم فرقت بود وهم وصلت؛ هم مهنت بود، هم شادی. ب) بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده، مخزول و نالان استرحام میکرد، رحم نیاورد	۳
۰/۷۵	در گروه واژگان زیر، سه نادرستی املايي دیده میشود؛ آنها را یافته و درستشان را بنویسید. نسیم صبا - اندوه و ترب - بدر و هنین - عنان و سنان - حاذق و ماهر - جزر و مد آب - ضمائم و تألیقات	۴
۰/۵	نقش دستوری ضمائر متصل مشخص شده را بنویسید بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.	۵
۰/۵	در هریک از گروه های اسمی زیر، «هسته» را مشخص کنید دوستان مهربان آن کویر	۶
۰/۵	برای الگوی های زیر گروه اسمی مناسب بنویسید. اسم + اسم + ضمیر اسم + اسم + صفت بیانی	۷
۰/۷۵	با واژه « سرد » یک جمله مرکب بسازید و جمله هسته و جمله وابسته را مشخص کنید.	۸
۰/۲۵	کاربرد «را» در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) هدیه ها می داد هر درویش را ب) کار پاکان را قیاس از خود مگیر ج) کاو چو خود پنداشت صاحب دل را د) شیشه های روغن گل را بریخت	۹

۰/۵	در جمله زیر نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید. « <u>ناتانائیل</u> ، من به تو شور و شوقی خواهم آموخت.»	۱۰												
۰/۵	نهاد و گزاره مصراع مقابل را مشخص کنید. « <u>تجلی هستی است جان کندن من</u> »	۱۱												
۰/۵	با توجه به بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. « <u>صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب</u> تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند» (ب) نوع «واو» (ربط و عطف) را مشخص کنید.	۱۲												
۰/۵	نوع حذف را در هریک از موارد زیر تعیین کنید. (الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش / عذر به درگاه خدای آورد (ب) بدان که از جمله نام های حسن یکی جمال است و یکی کمال	۱۳												
(ب) قلمرو ادبی: ۴ نمره														
۰/۵	نام پدید آورندگان هریک از آثار زیر را بنویسید. (الف) سمفونی پنجم جنوب: (ب) سه پرسش:	۱۴												
۱	در هریک از بیت های ستون اول، کدام یک از آرایه های ستون دوم دیده می شود؟ (یک بیت در ستون اول اضافی است)	۱۵												
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">ردیف اول</th> <th style="width: 80%;">ردیف دوم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند</td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>رخ شاه کاووس پر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید</td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید.</td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>زینهار از قرین بد زینهار / و قنا ربنا عذاب النار</td> </tr> <tr> <td>۵</td> <td>هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف اول	ردیف دوم	۱	تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند	۲	رخ شاه کاووس پر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید	۳	گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید.	۴	زینهار از قرین بد زینهار / و قنا ربنا عذاب النار	۵	هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد	
ردیف اول	ردیف دوم													
۱	تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دل‌بند													
۲	رخ شاه کاووس پر شرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید													
۳	گفتم که بوی زلفت گمراه عالم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید.													
۴	زینهار از قرین بد زینهار / و قنا ربنا عذاب النار													
۵	هر آن که جانب اهل وفا نگه دارد / خداهش در همه حال از بلا نگه دارد													
۰/۲۵	اشعار زیر چه آرایه ادبی مشترکی دارند؟ (الف) درختان را دوست می دارم / که به احترام تو قیام کرده اند. (ب) چو سرو از راستی برزد علم / را ندید اندر جهان تاراج غم را	۱۶												
۰/۲۵	در بیت زیر واژه مشخص شده مجاز از چیست؟ به خون گر کشی <u>خاک</u> من، دشمن من بجوشد گل اندر گل از گلشن من	۱۷												

۰/۷۵	۱۸	مصراع های زیر را با توجه به آرایه های «تشخیص، کنایه و تشبیه» بررسی کنید. ای چون سبزه بر آمده از دفتر روزگاران ای کشتی های صیادی که مقاومت پیشه کرده اید! بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان توست
۰/۵	۱۹	هر یک از بیت های زیر، دارای کدام زمینه حماسه است؟ الف) کمان را بزه کرد و بگشاد بر / نبد مرغ را پیش تیرش گذر ب) همه تیغ و گرز و کمند آورید / به ایرانیان تنگ و بند آورید
۰/۵	۲۰	در بیت زیر، با توجه به واژه « باد » جناس نام (همسان) را بررسی کنید. آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد
۰/۲۵	۲۱	کدام بیت آرایه ادبی اغراق ندارد؟ الف) یکی تیر زد بر بر اسپ او / که اسپ اندر آمد ز بالا به روی ب) نماند ایچ با روی خورشید رنگ / به جوش آمده خاک بر کوه و سنگ ج) خروش سواران و اسپان ز دشت / از بهرام و کیوان همیبر گذشت. د) به گرز گران دست برد اشکبوس / زمین آهنین شد سپهر آبنوس

ج) قلمرو فکری: ۵/۸ نمره (معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب)

به پرسش های مربوط به درک مطلب پاسخ دهید

۰/۵	۲۲	مفهوم بیت « دوران روزگار به ما بگذرد بسی گاهی شود بهار دگرگه خزان شود » چیست؟
۰/۵	۲۳	پیام اصلی هر یک از بیت های زیر چیست؟ هر دو نی خوردند از یک آبخور / این یکی خالی و آن پر از شکر چون بسی ابلیس آدم روی هست / پس به هر دستی نشاید داد دست.
۰/۵	۲۴	مفهوم کنایه « آفتاب از کدام سمت بر آمده » در عبارت زیر چیست؟ « آفتاب از کدام سمت بر آمده که خسرو کیف همراه آورده است! »
۰/۵	۲۵	در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی های اخلاقی تأکید می کند؟ « اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن »

۰/۵	جمله «ای کاش عظمت در نگاه تو باشد.» را با سروده زیر از سهراب سپهری مقایسه کنید. « چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید.»	۲۶
۰/۵	مفهوم کدام بیت به حدیث «الدَّهْرُ یومانِ یومٌ لکَ و یومٌ علیکَ» نزدیکتر است؟ الف) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد. ج) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد د) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگطبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد	۲۷
۰/۵	در سروده: «ای سرزمینی کز خاکت / خوشه های گندم می روید / و پیامبران برمی خیزند.» الف) کدام سرزمین مورد خطاب است؟ ب) مقصود شاعر از مصراع های دوم و سوم چیست؟	۲۸
۰/۵	جمله زیر تأکید بر کدام سنت الهی است؟ « مَلِکِ تعالی او را مملکت و نبوت، زیادت بر زیادت کرد، تا عالمیان بدانند که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید! »	۲۹
۰/۵	بیت «جز از جام توحید هرگز ننوشم زنی گر به تیغ ستم گردن من» به چه مفهومی اشاره دارد؟	۳۰
معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را بنویسید		
۰/۵	اسب از پهلو اسبی خود را به کمال نشان می داد	۳۱
۰/۷۵	سپر بینداخت و از میدان بگریخت؛ لیکن خروس غالب حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان	۳۲
۰/۷۵	به پیش سپاه اندر آمد چو گرد / چو رعد خروشان یکی ویله کرد	۳۳
۰/۵	کشانی بدو گفت با تو سلیح / نبینم همی جز فسوس و مزیح	۳۴
۰/۵	کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید / قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام	۳۵
۰/۵	جمله عالم زین سبب گمراه شد / کم کسی زابدال حق آگاه شد	۳۶
۰/۵	نعره برآورده، فلک کرده کر / دیده سیه کرده شده زهره در	۳۷
۲۰	موفق باشید - مومنی	جمع نمرات